

Tabor

Leto junakov: Grčaric in Turjaka

1973

EL FORTIN

št. 12

TABOR je glasilo Združenih slovenskih protikomunistov • TABOR je last in vestnik Zveze D. S. P. B. Tabor • Mnenje Z. D. S. P. B. Tabor predstavljajo le članki, ki so podpisani od glavnega odbora Zveze. • Izdaja ga konzorcij. Predsednik inž. Anton Matičič. • Urejuje in odgovarja uredniški odbor glasila., za lastništvo Ivan Korošec, upravnik Božo Šušteršič.

—::—

TABOR is the voice of the Confederation Tabor of the United Slovene Anticommunists

—::—

TABOR es órgano de la Confederación Tabor de los Anticomunistas Eslovenos Unidos. • Director: Ing. Antonio Matičič, Ramón L. Falcón 4158, Buenos Aires, Argentina

—::—

Imprenta: Talleres Gráficos Vilko S. R. L., Estados Unidos 425, Buenos Aires, Argentina, T. E. 33-7213

—::—

Registro Nacional de la Propiedad Intelectual No. 1.210.293

—::—

Naročnina: Južna Amerika 20 pesov ley 18.188, odn. enakovrednost v dolarju; USA in Kanada 4.— dolarje letno, zračno 7,00 dolarjev; Anglija in Australija 1 funt šterling; Evropske države 3 dolarje.

—::—

Naročila, reklamacije, nakazila, dopise in ostalo pošto pošiljajte na naslov: inž. Anton Matičič, Igualdad 1110, José L. Suárez FNGBM, Pcia. de Buenos Aires, Argentina. Telefon: T. E. 796-7513.

P O R A V N A J T E N A R O Č N I N O !

Svobodni sveta,
združite se!
Za Boga,
Narod, Domovino!

Diciembre 1973

BUENOS AIRES

December 1973

Fiasco de la reunión de los "no alineados"

Hoy publicamos el resumen de la segunda y tercera parte del artículo del corresponsal Eudocio Ravines de „La Prensa“, publicado el día 2—10—1973 en dicho diario.

Para Tito todo eso resultó una excelente oportunidad y un brillante negocio político, que los países en desarrollo empleen sus propios recursos para pagar el elevado costo de conferencias internacionales, que se convierten en el paraíso de la retórica y en el concurso mundial de proposiciones olímpicas de la charlantería contra las naciones poderosas. A Yugoslavia —víctima de una inflación incurable y galopante— tal clase de agitación y propaganda no le cuesta nada, de modo que todo es ganancia.

A este estrambótico certamen de Argelia han concurrido los países Arabes encabezados por el Egipto, todos esos inequívocamente sometidos al sojuzgamiento de Moscú, por la ayuda que este les suministra. Por lo tanto los países Arabes son evidentemente alineados. Estuvo presente India, que por sus pactos y tratados de ayuda mutua con la Unión Soviética firmados en agosto 1971 no tiene nada de neutral y de no alineación. Su no alineación es una farsa. Etiopía tiene en Asmara una base de telecomunicaciones de Estados Unidos, que tiene una importancia estratégica y militar de primera línea. El emperador Haile Selasie no guarda ni siquiera las formas de un neutral.

Chipre con Makarios persiste bajo la influencia inglesa, ya que existe en la isla una moderna base naval británica, lo que quiebra con los principios de la noalineación.

Tito excluyó a Polonia, Bulgaria y Rumania de los no alineados porque esos países toleran en sus territorios bases soviéticas, pero no ve inconveniente que Malta con sus bases de NATO es miembro de los no alineados.

El colmo de la farsa de los no alineados es constituido por Fidel Cas-

tro, quien en la tribuna de la conferencia de Argel asumió la defensa de la Unión Soviética, a la cual calificó como líder mundial de la lucha contra el imperialismo. El cinismo del dictador cubano desató indignación entre los participantes de la comedia organizada por Tito. El dictador de Libia, coronel Khadafi, protestó contra la posición de Castro, lo calificó de alineado y además de haber hecho de Cuba una colonia soviética totalmente hipotecada económicamente y sometida políticamente. Luego Khadafi abandonó ruidosamente la sala donde se desarrollaba la burla de los no alineados y, no obstante, comprometidos.

Posteriormente el coronel Khadafi desenmascaró áspicamente a los participantes. Proclamó su decisión de desmitificar aquella reunión de comediantes que, según afirmó el coronel libio, "los países del Tercer Mundo verdaderamente neutrales y en realidad no alineados se cuentan con los dedos de una mano..."

Nadie se atrevió a refutar al coronel Khadafi. Fidel Castro guardó silencio frente a la denuncia libia, silencio, que se volvió más espeso todavía cuando el delegado de Brasil le demostró el grado de sumisión económica, política y diplomática a que había conducido a Cuba. El brasileño exhibió ante el cónclave la enorme distancia que existía entre el coloniaje soviético de Cuba y la auténtica independencia del Brasil frente a cualquier nación del mundo y muy especialmente, frente a los Estados Unidos.

Polom konference „neopredeljenih“

Za Tita je neopredeljenost dobra prilika in odlična politična kupčija, da dežele, ki nastajajo in se razvijajo, trošijo svoj denar za prirejanje mednarodnih konferenc, kjer cvete retorika in olimpijsko žlobudranje proti velesilam. Jugoslavija, ki je žrtev vedno večje inflacije, ta propaganda ne stane nič.

Na to smešno konferenco v Alžiru so prišle arabske države z Egiptom na čelu, ki so vsled sovjetske pomoči popoinoma pod sovjetskim vplivom in so zato povsem opredeljene. Indija vsled svojega pakta s Sovjetsko zvezo o medsebojni pomoči, ki je bil podpisan avgusta 1971, leta, ni nič nevtralna in neopredeljena. Njena neopredeljenost je burka.

Abesinija ima v Asmari bazo Združenih Držav, ki je izredne strateške važnosti. Njeguš Haile Selasie se niti ne briga za obliko nevtralea.

Makarios je neopredeljen, čeprav imajo Angleži na Cipru svojo moderno pomorsko oporišče in je ves otok pod njihovim vplivom, kar je proti vsem principom neopredeljenosti.

Tito je izključil Poljsko, Bolgarijo in Romunijo iz neopredeljenih, ker

imajo Sovjeti svoje baze v teh deželah, toda ga nič ne moti, da je Malta kjer ima OTAN svoja oporišča, v krogu neopredeljenih.

Višek burke neopredeljenih pa predstavlja Fidel Castro, ki je na tribuni konference v Alžiru prevzel obrambo Sovjetske zveze, katero je označil kot svetovno voditeljico v borbi proti imperializmu. Cinizem kubanskega diktatorja je povzročil ogorčenje med udeleženci komedije, ki jo je organiziral Tito. Libijski diktator, polkovnik Khadafi, je protestiral proti Castrovem stališču in ga je označil kot opredeljenega ter da je poleg tega napravil Kubo sovjetsko kolonijo, gospodarsko popolnoma zadolženo in politično podvrženo. Nato je Khadafi hrupno zapustil dvorano, kjer se je razvijala burka neopredeljenih, pa čeprav obvezanih.

Kasneje je polkovnik Khadafi udeležence ostro razkrinkal. Odločno je izjavil, da bo temu sestanku komedijantov odvzel ves mit, kajti „dežele Tretjega sveta, resnično nevtralne in dejansko nevezane moremo prešteti na prste ene roke...“

Nihče se ni drznil ugovarjati polkovniku Khadafiju. Fidel Castro je molčal na libijsko obdolžitev; molk pa je postal še bolj mučen, ko je brazilski delegat pokazal stopnjo odvisnosti do katere je Castro pripeljal Kubo, tako gospodarske, politične in diplomatske. Brazilec je prikažal pred skupščino vso ogromno razdaljo, ki loči sovjetski kolonializem na Kubi in resnično neodvisnost Braziliije od katerikoli države na svetu in še posebno od Združenih držav.

DOMOBRAŃEVI ZAPISKI

Stane Buda

Domobranske vojne akcije

Vsaka akcija v naši obrambni vojni proti komunistom je bila skoraj vedno uspešna, če so naše enote presenetile sovražnika. Nepričakovan napad je vedno povzročil zmedo pri nasprotniku. Seveda so za to pravilo vedeti tudi partizani, vendar pa moram reči, da se je nam to večkrat posrečilo, kot njim, pa čeprav so bili oni stari in izvežbani „hostarji“. Prav z nepričakovanimi in stalnimi napadi so domobranske edinice prisilile partizane, da so končno morale njihove glavne sile zapustiti vse predele, ki so jih imele zasedene v okoliških postojank.

Na kratko bom opisal samo dva primera teh naših akcij. Nekega dne

v zgodnji pomladi leta 1944., je poveljnik 1. voda naše 24. čete dobil ukaz, naj s svojim vodom pregleda ozemlje proti sv. Gregorju, ki ga je takrat še imela zasedenega partizanska brigada. V dopoldanskih urah smo prečkali dolino in se po gozdnih stezah, da bi prikrili naše premikanje, vzpenjali proti vasi Vinklerji. Predhodnica je sporočila, da je nad vasjo griček s par drevesi, kjer bi lahko bila partizanska zaseda. Poveljnik je z roba gozda pregledal položaj in ugotovil, da je vrh v resnici zaseden. Med drevjem in grmovjem so se videli obrisi treh ali štirih partizanov, ki so se že pripravljali na obrambo. Jasno je bilo, da so nas oni že opazili, vsaj desetino, ki je bila v predhodnici, ker se je verjetno premalo prikrivala. Presenečenje je torej odpadlo in položaj sam ni bil prav nič ugoden za napad. Od gozda pa do vrha je bilo kakih dvesto metrov same čistine, pašnik brez drevja in grmovja. Brez pravega kritja bi morali jurišati na vzpetino. Poveljnik je poslal desetino, da pregleda položaj z boka, pa je bil tam prav tako neugoden. Ko se je pa vrnila še desetina, ki je v sosednjem naselju v kratkem spopadu pregnala partizansko patrolo, je poveljnik odredil umik. Vkljub ogromni premoči, mislim, da nas je bilo okrog 35 mož s štirimi strojnicami in lahkim minometalcem, bi bilo nesmiselno napasti pripravljenega sovražnika. Partizanska strojnica bi z višine z lahkoto krila naš napad in četudi bi bili partizani končno premagani, nam bi povzročili prav veliko žrtev. Zaseda je med našim „obleganjem“ dobila na nek način zvezo z glavnino in ji sporočila našo navzočnost, kajti prav tja, kjer smo bili pred umikom, so začele padati granate težkega minometalca. Čeprav nismo napadli — tiste točke itak ne bi mogli, niti smeli obdržati —, smo partizanom le dali vedeti, da se gibljemo okrog njih.

Ne dolgo potem, pa je celoten bataljon, skupno z nemško četo, izvršil napad na to brigado. Še ponoči smo odšli iz postojanke. V tistih časih se je lahko vojaštvo premikalo v bližini hiš in naselij v največji tajnosti, ker ni bilo psov, ki bi lajali nad kratilci nočnega miru. Partizani so namreč vse pobili, da jih ne bi izdajali. Seveda je to prišlo prav tudi nam. Pri Ortneku so se čete razdelile in vsaka je po svoji poti začela prodirati iz doline proti cilju. Našo je doletelo levo krilo, ob Ortneškem starem gradu do roba in po njem do sv. Gregorja, tako, da bi partizansko brigado dobili v delne klešče. Četa, ki jo je vodil poveljnik 1. voda, ki je takrat zastopal odsotnega četnega poveljnika, je v največji tišini in v raztegnjeni koloni prodirala po cesti, ki obkroža grajske razvaline, znane iz že opisanega boja med četniki in partizani za časa italijanske okupacije. Še predno je vod, ki je šel prvi, prišel iz gozda na čistino, se je vrnil vodja tričlanske izvidnice, ki je sporočil, da je cesta spredaj prekopana in zasekana. Za podrtim drevjem je v prvi jutranji svetlobi opazil tudi neko premikanje. Vódnik je vodjo patrolje poslal k poveljniku čete, ki naj bi dokončno odločil glede prodiranja. Seveda je bil ta nekaj časa v zadregi. Vedel je, da ima naša četa sicer najlepšo, pa tudi

najdaljšo pot. Če bo prezgodaj začela borba oziroma streljanje, se bo partizanska glavnina ali izmuznila ali pa pripravila za obrambo. Zavedal se je pa tudi, da če partizanske zasede ne presenetimo in potolčemo, bo nadaljne prodiranje čete skoraj gotovo onemogočeno, kajti partizani nas bi s svojim orožjem imeli v šahu. Teren je bil namreč tako ozek, da se niti en vod ne bi mogel borbeno razviti. Po minutah neodločnosti je končno odredil napad. Vodji patrolje, ki ni hotel nobene ojačitve, je na njegovo prošnjo posodil svojo lastno brzostrelko. Spomnim se še, kaj nam je potem povedal ta pogumni fant. (Če bo kaj nepopolnega v obrisu, lahko sam izpopolni in popravi). Izvidnica se je „po mačje“ prerinila skozi vejevje posekanih dreves. Megla jih je precej prikriivala, ko so lezli proti zasedi. Končno so partizani — bili so trije, ki so seveda dremali in prav slabo stražili — le prisluhnili rahlemu šumenju in začeli pripravljati strojnico. Pa je bilo že prepozno. Vodja jin je z brzostrelko pokosil, še predno so se zavedli, koga imajo pred seboj. Takoj so se res prikazali še štirje napol oblečeni partizani, ki jih je zbudilo streljanje. V svoji zmedenosti niso dali dosti odpora in ker se niso hoteli predati, so po par minutah vsi obležali.

Po začetnih streljih je četa začela s premikom in se potem po njivah spustila v pravi dir proti bližnji vasici. Če vojak dolgo časa teče, potem za borbo ni ravno najbolj sposoben, ker se preveč upeha. Toda v tem slučaju je bila naglica na mestu, ker je streljanje verjetno že zbudilo komuniste. Poveljnik čete se je oddahnil, ko je približno na pol poti zaslišal streljanje tudi z desne strani, kar je bilo znamenje, da so tudi ostale čete prišle v stik s partizani. V precejšnjem neredu in v široki liniji je četa vdrla v vasico in kar se je živnega prikazalo med hišami, so pokosile naše krogle. Boj je bil kratek, ker so partizani že bežali.

V resnici smo kar preveč na hitro prešli to vasico. Pameten partizar, ki se ni prikazal in ostal skrit, si je ohranil življenje. Ni bilo namreč časa za podrobno preiskavo posameznih poslopij, ker je bil cilj še pred nami. Močno in nepretrgano streljanje iz desnega boka je v tem prenehalo in končno se je bataljon zbral na začasno osvobojenem sv. Gregorju. Partizansko brigado je ta nepričakovani napad v tako zgodnjih jutranjih urah tako presenetil, da je dala prav slab odpor in je glavnina takorekoč brez borbe pobegnila. Zaplenili smo zelo veliko vojaškega materiala, ker partizani niso utegnili, da bi vse odnesli s seboj. Pustili so tudi prelepo slovensko zastavo, ponos brigade, omadeževano seveda s peterokrato rdečo zvezdo. Poveljniki so med odmorom zbirali podatke o številu padlih partizanov. Teh števil nimam več v spominu, osebno sem videl samo enega mrtvega partizana tam pri prvi vasici. Naše sile niso imele prav nobenih izgub. Ujetih je bilo tudi nekaj partizanov, med katerimi je bil tudi komisar za prehrano. Vse te ujetnike so pozneje odpeljali Nemci. Pri potolčeni partizanski zasedi smo

dobili nepoškodovano strojnico. Ker pa je bila grški izdelek, je služila samo toliko časa, dokler je bilo kaj zaplenjene municije.

Domobranci so se med odmorom razpršili po raznih hišah, kjer so jim „naši“ ljudje z veseljem postregli. Obiskali so seveda tudi znane družine. Vojaška disciplina je za kratek čas izginila. Končno so poveljniki začeli zbirati edinice. Zavedali so se, da so v takih primerih, naše sile, razpršene po vasi brez vsakega reda, zelo izpostavljene, če bi partizani nepričakovano napadli. Po dobri uri odmora se je bataljon zopet zbral in se po drugi poti vrnil na postojanko.

Po vojnih pravilih bi morali po zmagi začeti z zasledovanjem premaganega sovražnika, toda v naših borbah to pravilo na splošno ni imelo nobene veljave. Domobranci smo namreč skoraj vedno napadali na izredno ozki fronti. Po naših zmagah so se partizani razbežali in porazgubili v vseh mogočih smereh. Kje jih torej iskati, da ne bi sami padli v njihove zasede? Zato je bilo vedno najboljšje in najpametnejše čimprej zapustiti kraj borbe in potem, če je bila točka važna in če so se partizani vrnili, čez par dni znova napasti. Kjerkoli naši poveljniki niso tako ravnali, so vedno imeli nepotrebne žrtve. Partizanski vodje namreč niso bili nobeni novinci in so včasih prav kmalu po porazu vzpostavili nove zasede ali celo poizkušali izvesti protinapad. Tudi nam so „v slovo“ poslali par granat iz težkega minometalca, kar je bilo znamenje, da so se že začeli zbirati. Pa so bili streli prekratki in so granate padale v prazno.

Pred postojanko se je naš bataljon uredil in potem strumno in s pesmijo prikorakal v trg. Bataljon je načelovala zaplenjena slovenska zastava. Manjkala je samo še vojaška godba, pa bi bilo slavje nad zmago popolno.

Končno še nekaj splošnih osebnih pripomb glede naših vojnih akcij. Po borbah smo vedno pustili na terenu vse mrtve partizane. Vedeli smo, da se bodo po našem umiku prikazali na bojišču terenci iz bližnjih krajev, ki bodo skupno s partizanskimi patrolami pregledali zemljišče, pobrali svoje mrtvece in jih pokopali. Za prevoz padlih partizanov so komunisti včasih mobilizirali tudi „naše“ ljudi. Tudi v opisani akciji so partizani sami pokopali vse padle.

V splošnem pa ni bilo prav nič važno, koliko partizanov je padlo v vsaki posamezni borbi. Zmage, kjer so vsi rdečkarji odnesli zdrave in cele glave, so bile pravitako važne. Glavna naloga domobranstva je bila, poleg drugega, sledeča: napadati partizanske oddelke, kjerkoli bi se pojavili, jih stalno zasledovati, ne jim dati miru, nadlegovati jih ob vsaki uri in ob vsakem času. Zaradi tega so se partizani kmalu začeli čutiti kot preganjane gozdne živali, ki nimajo nikjer miru. Med tem, ko smo domobranci lahko v miru počivali na svojih postojankah, partizani niso nikdar brezskrbno legli k počitku. Nikdar niso vedeli, če bodo drugi dan še v miru pojedli svoj obrok hrane. Jasnó je lahko vsakemu, da so „stari“ partizani zaradi vseh teh tegob, ki so jih morali dnevno trpeti, kar goreli od sovraštva proti nam. Zagrizene komu-

niste je držala „pokonci“ njihova ideja, mobilizirance, ki jih je bilo prav veliko v partizanski vojski in ki so se skušali po vsakem porazu porazgubiti in se „za vedno“ rešiti rdeče bratovščine, pa so držali v svojih vrstah z gložnjami z orožjem, z represalijami nad njihovimi družinami in pa z lažmi, da domobranci vse ujetnike pobijemo. Seveda je bila to res prav debela laž, vendar pa je psihološko vplivala na mobilizirance, tako, da so ti na splošno raje pobegnili, kot pa da bi se predali. V glavnem so se potem ti ubežniki izpremenili v „skrivače“, kajti če bi se vrnili na domove, bi jih partizani znova mobilizirali in še kaznovali povrhu. Mi smo tem partizanskim mobilizirancem, ki niso bili komunisti dali možnost, da se lahko pridružijo nam. Le tisti, ki tega niso hoteli storiti in ujeti zagrizeni komunisti, so bili izročeni Nemcem, ker SD ni imelo svojih lastnih taborišč za ujetnike. Na svoje domove so lahko odšli samo tisti ujeti nekomunisti, ki so živeli v bližini postojank, tako, da ni bilo nevarnosti, da bi zopet padli v roke partizanom. Čista resnica pa je bila, da so partizani vedno pobili vse ujete domobrance.

Dr. Stanko Kociper

POJDIMO VASE!

(Ob 30. obletnici Grčaric, Turjaka in ustanovitve domobranstva)

Ne samo zato, ker zaradi idejnih osnov naše miselnosti verujemo v Boga, ki po svojih načrtih uravnava stvarstvo, v katerega smo vključeni, temveč tudi po opazovanju vsakodnevnega dogajanja okoli nas, ne moremo mimo spoznanja, da se nič ne zgodi brez določenega vzročnega in posledičnega smisla. Če že smrt posameznika ni samo začetek večnega življenja v smislu našega verskega gledanja na človeka, temveč tudi povzroči celo vrsto reakcij v širšem ali ožjem okolju, v katerem se je za življenje pač gibal, koliko večji smisel in koliko bolj pomembne posledice mora torej povzročiti smrt množice ljudi; posebej, če so ta množica bili izbranci, ki so morali nenadno, nasilno umreti zaradi določenih dogodkov, v določenih okoliščinah, za določene namene, ki so prizadeli bitnost vsega naroda.

Če vzamemo to spoznanje za osnovo našega vrednotenja, nas spominja na dogodke pred tridesetimi leti nujna do zaključkov, ki jim očitno ne posvečamo odgovarjajoče pozornosti.

Tako naše proslave, posvečene spominu mrtvih junakov Grčaric in Turjaka — prav tako kot svečanosti ob spominjanju vetriniske žaloigre — ostajajo samo pietetne pogrebne slovesnosti, kjer sami dokončno pokopavamo te naše žrtve.

Ne mislimo ob tej priložnosti znova načenjati vprašanja neposrednih

vzrokov ter krivde za te žrtve. O tem je bilo že mnogo govora vseh minulih trideset let; toliko, da bo pravična zgodovina lahko izrekla dokončno sodbo. Ne glede na to sodbo je za nas pomembno samo dejstvo, mimo katerega ne moremo: *V Grčaricah in na Turjaku je slovenski narod položil žrtve, ki so neizbrisne in je zato nujno, da so sprožile pomembne posledice za njegovo poslednjo žitnost.* Če torej prepuščamo zgodovini vrednotenje vzročne smiselnosti za te žrtve, pa je že od samega trenutka njih zgorelosti na oltarju slovenstva naša naloga, da pravilno vrednotimo smisel posledic.

Bolj kot sam začetek nastopa naših partizanov v službi mednarodne stalinistične zarote prav za časa tuje okupacije, ko je narod imel zvezane roke, pomenita Grčarice in Turjak usodno prelomnico v naši novejši zgodovini. Če namreč komunisti ne bi zagrešili zločinskih pokolov junakov iz Grčaric in s Turjaka, bi se medvojna, pa v posledici tudi povojna usoda slovenskega naroda odvijala povsem drugače. Zaradi teh žrtev je partizanstvo na naših tleh dokončno izgubilo mit osvobodilnega boja in celo romantika njih socialne revolucije se je skrčila v navadno prekucništvo, ki je napolnilo naše anale z nepojmljivimi zločini samo za doseg nasilne oblasti, med tem ko je resnična *slovenska revolucija rodila mimo njih novega Slovenca* in šla za crožjem tistih, ki so jih samo poznane pogojnosti ob koncu vojne lahko krvavo pomedle s pozornice, pa so predstavljali in bodo še preko dolgih rodov predstavljali najbolj zdravo večino slovenskega naroda: *Slovenski domobranci.* Slovensko domobranstvo je namreč tisti edini, pa zato ne manj veličasten smisel, ki ga lahko rešimo iz razmišljanja, kakšne pozitivne posledice so zapustile žrtve Grčaric in Turjaka za narod, ki jih je doprinesel. Na to ob spominih na Grčarice in Turjak očitno dosledno pozabljamo.

Leto za letom proslavljamo spomin teh junakov na prelomnici našega časa, ki so nam s svojim bojem, s svojo idejo, s svojo smrtjo in celo s svojo zapisano oporoko zapustili opozorilo, kakršnega ne bi smeli nikdar preslišati. Pri tem sicer z upravičenostjo žigosamo prvi komunistični genocid nad lastnimi brati in podčrtujemo naše pristno slovenske idejne osnove Navzlic mentu, ki kliče iz njihovega spomina, pa pri tem nikoli ne poudarjamo onega pozitivnega učinka, ki ga je pomenila žrtev junakov iz Grčaric in s Turjaka za okrepitev prav tiste miselnosti, ki je bila edina sposobna izvesti prerod *novega Slovenca* v resnično *vsenarodni revoluciji.*

Leto za letom se sicer spoštljivo klanjamo njihovem veličastnemu spominu, še nikdar pa se jim nismo javno zahvalili za dragocen sad, ki so nam ga ti narodni mučenci dali, da bi se iz njegovega idejnega soka slovenski narod hranil na poti v bodočnost. *Še nikdar vsa ta leta nismo javno proslavili ustanovitve slovenskega domobranstva.* Iz nepojmljivih razlogov tega nismo nikoli posebej postavili na oder naših proslav; pomeni, da navzlic vsej pietetni spoštljivosti do teh žrtev nismo zadosti vrednotili pozitivnih

posledic Grčaric in Turjaka in smo zato pri teh slavnostnih komemoracijah še sami te junake dokončno pokopavali.

Čeprav je zgodovina polna sličnih primerov, v tej zvezi spomnimo samo na enega, ki nam je blizu: Ob spominu na Kosovo Srbi poživljajo svojo pripravljenost v boju za svobodo.

Mi pa smo vsa ta leta ob spominu na Grčarice in Turjak pozabljali na proslavo ustanovitve slovenskega domobranstva, ki ni samo po kralju Samu zopet prvi zametek slovenske narodne vojske — enega izmed atributov narodove suverenosti —, ampak je predvsem nosilec onega vsenarnodnega zaklada, ki lahko edini vzdržuje pristno slovensko miselnost tudi bodočih rodov v borbeni pripravljenosti za resnično svobodo.

Spoštljivo in dostojno smo sicer proslavljali naše junake Grčaric in s Turjaka, nismo pa slavili ustanovitve slovenskega domobranstva — neposredne pozitivne posledice žrtve teh junakov —, ko bi moralo biti ravno narobe. Čim bolj dostojno bi namreč proslavljali trenutek ustanovitve slovenskega domobranstva, tem bolj spoštljiv bi bil v tem okviru naš spomin na Grčarice in Turjak in tem bolj prijemljiva bi bila naša hvaležnost žrtvi teh junakov. Tako bi tudi bil lahek odgovor na vprašanja naše mladine, ki našo medrevolucionarno preteklost težko razume, in zato — ne malo po naši krivdi — išče svoje ideale v eksotičnih deželah, ko jih je polna rodna zemlja očetov, katerih slovenskega priimka in še manj slovenske krvi se navzlic rojstvu, šolam, delu in življenju v novih domovinah ne bo mogla nikdar otresti.

Slovensko domobranstvo ni namreč zgolj negacija idejnega in fizičnega zla komunizma, temveč je predvsem afirmacija idejnega in prijemljivega bogastva slovenstva, ki je preko njega postalo zgled za vse svobodoljubne narode zemeljske oble.

To ni samo napihnjena in votlo bobneča prazna fraza.

Ni tu mesto, kjer bi lahko v podrobnosti analizirali upravičenost te trditve. Nujno pa je pribiti vsaj nekaj ugotovitev.

Ves svet danes do utrujenosti ponavlja zares prazno in zato votlo bobneče geslo, da je treba spremeniti strukture. Ne dvomimo sicer, da je to potrebno. Toda, kako naj spremenimo strukture, če ne spremenimo prej temeljev, osnov, ki so jih razžrli termiiti popolnega razvrednotenja vrednot od samega pojma o človeku in družini navzgor? Preden torej preidemo na spreminjanje struktur, postavimo človeštvu trdne temelje idejnih vrednot, kakor je pred kratkim naglasil tudi sam papež. Slovensko domobranstvo pa je to pot pokazalo že pred tridesetimi leti, ko je začelo svoj boj na trdnem idejnem temelju treh, vsemu človeštvu skupnih, najvišjih vrednot: *Bog — Narod — Domovina*. Kaj smo storili, da bi to našo domobrnsko, izvirno slovensko, pa istočasno vesoljno vrednotno lestvico vcepili vsaj naši mladini, če ji v škodo slovenske afirmacije že nismo pripomogli do razširitve v novem okolju, v katerem živimo? Niso redki konkretni primeri, da smo jo v naših

publikacijah celo sabotirali, si spričo nje izmišljali druga gesla ali jo vsaj zamolčali. Zato danes, ko se vse zdravo človeštvo zavestno ali podzavestno lovi zanjo vse od sovjetskega podzemlja, preko na novo rojevajočih se afriških narodov, do zmaterializirane, po drogah zaudarjajoče džungle velemest ameriške celine, med ostalo žal, tudi naša iščoča mladina, ki je poklicana, da izpelje potrebno spremembo struktur, drvi za zares praznimi gesli, katera ji neutrudno udarjajo na ušesa iz vseh mogočih eksotičnih idejnih beznic. Toda tudi ob trideseti obletnici ustanovitve slovenskega domobranstva je še čas, da v tem oziru začnemo resno nadaljevati in popravljati, kar smo opustili in zagrešili.

Liberalni kapitalizem in ortodoksni marksizem sta pod idejno prizmo univerzalne ekspanzije ali vsaj obvladanja položajev popolnoma odpovedala. Do tolikšne mere, da sta tudi politično prisiljena iskati nekakšno soobstajanje, kar je zaradi vojaškega potenciala držav, ki stojijo za obema, nujno privedlo do razdelitve zemeljske oble na vplivna področja. Na teh področjih pa žive milijoni človeštva, ki jih seveda ne smemo zamenjati z zamisljivo tretjega sveta, kakršnega bi rada organizirala Tito in Mao. Ti narodi, ki so se iz svoje zgodovine naučili, kaj je svoboda in koliko stane, kajpak skrajno ljubosumno bdijo nad svojo neodvisnostjo in zato kličejo na budnost spričo — ameriškega in sovjetskega imperializma. To pa vodi do ksenofobije z vsemi njenimi gospodarskimi in političnimi posledicami, ker je sam problem napačno nastavljen. Čisto nekaj drugega je namreč wallstreetski kapitalizem in zopet nekaj drugega sovjetski boljševizem. Mimo in preko njiju pa obstajata ameriški in ruski narod, katerih enega ali drugega bi te dežele svojim geopolitičnim legam odgovarjajoče nekoč utegnile potrebovati. Že pred jaltsko in tšheransko konferenco, kjer so začeli deliti svet na področja; že pred Peronom, ki je prva leta po vojni računal na skorajšnji odločilni spopad med sovjetskim boljševizmom in zapadno demokracijo in za ta slučaj svojo nameravano nevtralnost imenoval „tretja pozicija“; še prav posebej pa pred poznejšim Titovim ali celo Maovim svojevrstnim „tretjim svetom“ pa v govori ustanovitelja in inspiratorja slovenskega domobranstva, našega, slovenskega generala *Leona Rupnika* mrgoli pozivov na obrambo pred *gospodstvom bogataštva* prav tako kot pred *tiranijo boljševizma*, kar pomeni seveda nekaj čisto drugega kot nacionalne imperializme, katere je sam zgodovinski razvoj že dokončno pokopal. Je v minulih tridesetih letih kdo skušal to vcepiti vsaj naši mladini, sinovom slovenskih domobrancev, ki danes v svojih novih domovinah mogoče izpostavljajo celo svoja življenja na napačnih frontah svetovnega presnavljanja, ko bi lahko stali kot ponosna predstraža na pravih pozicijah, ki so jih zasedli njih očetje?

Dan na dan smo na vseh koncih sveta priče neprestanim socialnim nemirom, ki jih svetovni komunizem, v čigar obvladanih območjih ti nemiri seveda niso mogoči, izkorišča s svojo strupeno dogmo o razrednem boju. Pod tujo

okupacijo, sredi krvavega komunističnega prekucništva, ki so ga vsa rdeča trobila oznanjala in še oznanjajo kot socialno revolucijo, pa smo v drobni ljubljanski pokrajini male Slovenije na Rupnikovo iniciativo že videli skladno sodelovanje med delom in kapitalom v tako imenovani *delavsko—delodajalski protikomunistični akciji*. Kajpak ne bomo trdili, da so s tem bila že kar dokončno rešena vsa socialna vprašanja, ki črvičijo moderno družbo. Toda bil je prvi udarec s krampom na pravi poti, ki jo je mali slovenski narod preko svojega domobranstva pokazal svetu. Je v tridesetih letih to kdo predočil vsaj naši mladini, sinovom slovenskih domobrancev, da bi lahko bili ponosni na svoje očete, ko danes v novih domovinah mogoče v napačnih smereh iščejo odgovora na svoja nemirna vprašanja o odnosih moderne družbe?

In kaj naj rečemo o *dejni prekaljenosti* slovenskih domobrancev? Iz nezahljivega, večno živega vira treh vrhunskih vrednot — Bog—Narod—Domovina — so črpali najboljše sokove. Ob tej idejni prekaljenosti so se razblinili celo vsi perfidni napevi komunističnih siren o osvobodilnem boju proti okupatorju, ki je kruto davil slovensko zemljo. Ni torej ta idejna prekaljenost žarek zgled za vse svobodeljubno človeštvo, ki se brez nje očitno ne more uspešno upirati komunistični svetovni zaroti, kadar navali v svobodnih in neokupiranih deželah, kot je bila v domobranskih časih naša drobna Slovenija? To pa je bil istočasno tudi temelj, zaradi katerega so poveljniki slavnih domobranskih udarnih bataljonov navzlic obupno pičli oborožitvi iznašli strategijo in taktiko, da so pri nas komunisti kljub orjaški gmotni in moralni podpori velikega sveta lahko zmagali šele zaradi poznanih danosti svetovnega političnega stanja ob koncu vojne. Tudi v tem naše domobranstvo lahko služi za zgled strategom in taktikom, ki razpolagajo z vse drugačnim modernim materialom kot svoj čas domobranci, pa gverilam očitno ne morejo priti dokončno do živega. Smo v tridesetih letih znali to predočiti vsaj naši mladini, sinovom slovenskih domobrancev, da bi bili ponosni na svoje očete, namesto da danes v novih domovinah mogoče celo občudujejo strategijo in taktiko nekega Che-Guevare?

Kaj smo spričo teh ugotovitev storili mi?

Pojdimo vase in priznajmo, da smo tisti, ki smo bili določeni za dediče veličastne zapuščine najboljših sinov slovenskega naroda, storili vse, da bi zares postali suha veja, kakršno nas je hotel imeti režim v domovini. Dediči tistih, ki so iz drobcene ljubljanske pokrajine pod tujo okupacijo že znali ustvariti slovenski Piemont, smo narod, ki je toliko pričakoval od nas, pustili na cedilu. Pri tem pa imamo še predrznost, da mu iz tujine hočemo krojiti koncepte za bodočnost!

Spričo zapovedanega kulturnega molka komunistov, ki mu je po vojni sledila samo dirigirana partijska kultura vse do današnje prinujane odjuge, je za domobranstva pod sovražno okupacijo cvetela bujna kulturna dejavnost,

ki se je hranila iz najbolj čistih narodovih zakladnic. Ko smo potem v velikem svetu z neizmernimi žrtvami ustvarili ustanovo, ki naj bi bila nadaljevka te čiste slovenske kulture in bi naj zato temu velikemu svetu posredovala naš zglede kulture, nismo mirovali, dokler je nismo začeli minirati najprej z uvajanjem nekega napačno pojmovanega svetovljanstva, kateremu naš izraz ne odgovarja, in katerega smo sicer lahko brez žrtev, ki jih je zahtevala naša ustanova, srečavali na vseh stojnicah, potem pa ji — vsaj zopet zaradi napačno pojmovanega aggrionamenta, če ne zaradi česa hujšega — sploh odvzeli značaj, ki je bil temelj njene ustanovitve. Kljub temu pa naša mladina ne plava nič manj v prevladujoči pornografski povodnji svetovne psevdokulture, med tem ko se za naše kulturne dobrine, ki bi lahko bile v zglede velikemu svetu, z redkimi izjemami sploh ne zanima. Te so ostale omejene na krog nekaj požrtvovalnih ljubiteljev. Pri tem je z izjemo nekaj knjig, člankov, brošur, v katerih avtorji zavzemajo svoja osebno odmerjena stališča, ostala do danes nezapisana strokovno obdelana zgodovina naše najtežje, pa obenem najbolj veličastne dobe.

Celo borni preostanki v Vetrinju žrtvovanih borcev ne samo za novo Slovenijo, ampak v resnici tudi za novi svet, smo šli narazen, ker smo vsak po svoje sledili sklerotičnim konceptom dremajočih omizij, namesto da bi poprijeli prapor mrtvih vetrinjskih bataljonov, za katerim smo nekoč družno korakali in v novih okoliščinah nadaljevali revolucijo, ki smo jo začeli in se ji zakleli ob ruševinah Grčaric in Turjaka. Ne samo ob molku o pravilni vrednosti in resničnem pomenu slovenskega domobranstva, temveč celo ob njega zanikanju smo povzdigovali preživele malike, na očeta slovenskega domobranstva pa smo celo pljuvali ali se njegovemu spominu v najboljšem slučaju vsaj izogibali.

Šli smo v svet, rešili smo se, da bi bili nadaljevalci veličastnega poslanstva novega Slovenca, ki ga je v najbolj krvavi dobi naše zgodovine ustvarilo slovensko domobranstvo, pa smo to svojo plemenito nalogo zamenjali za preživele koncepte, če ne celo za ničeve ambicioznosti posameznikov.

Če torej hočemo zares dostojno počastiti spomin naših junakov iz Grčaric in s Turjaka ob tridesetletnici njihove žrtve, se spomnimo predvsem, za kaj so padli! Tedaj se bomo zavedli, da smo se zaradi njih smrti na poziv generala Rupnika zbrali iz vseh koncev ne samo ljubljanske pokrajine, temveč vse Slovenije, iz vseh političnih, gospodarskih, kulturnih in družbenih krogov in pod skupnim domobranskim praporom v boju za *Boga—Narod—Domovino* dali iz sebe *novega Slovenca*, ki je preko svoje vseslovenske revolucije postal prvoborec na odločilni fronti *novega sveta*.

Poživimo torej domobranskega duha! Očistimo ga prahu, ki ga je nanj položil čas našega zdomstva! Zanesimo ga pristnega, živega, ponosnega na zasedanja našega političnega predstavništva na tujem; naj nas spremlja pri našem delu v vrhunskem slovenskem društvu in v slednjem domu, v katerem se zbirajo Slovenci na tujem; zapišimo ga v slovenske čitanke naših

otrok v novih domovinah; naj lebdi v učilnicah, kjer ohranjamo slovenski jezik in slovensko zvestobo na tujem; veje naj iz naših publikacij širom zemeljske oble; zakaj preko njega, in samo preko njega smo resnično lahko za zgled tudi vsemu svetu!

Tako bomo sami zopet eno v raznolikosti. Suha veja bo zopet zazelenela v upanje bratov v domovini.

Domobranstvo ni bilo golo zanikanje komunizma; bilo je mnogo bolj potrditev dobrin, ki človekovo življenje delajo sploh življenja vredno.

Spomnimo se duha, ki je iz domobranstva vel preko vse Slovenije — od Primorske do štajerske! Gedaj bomo nenadoma spoznali, da domobranstvo ni proti nikomur; domobranstvo je za vse!

Če ob trideseti obletnici junaške smrti borcev iz Grčaric in s Turjaka desežemo to, pomeni, da njihovo smrt še danes pojmuje tako, kot smo jo vrednotili pred tridesetimi leti. Samo s tem pa dobijo naše spominske proslave tudi svoj pravi pomen.

Če tega nismo več zmožni, opustimo tudi zunanje proslave njim in večtrajnim mučencem v spomin, ker sicer izzvenijo v pogrebne psalme ob grobu, v katerega jih dokončno polagamo! Pustimo, da jih nekoč, ko bo strolnel zadnji spomin na nas, ki bi morali biti njihovi vredni dediči, zopet obudi neki novi rod zanamcev, ki bo ob njih našel zaklad, katerega smo mi zapravili!

Čas velikih presnavljanj je namreč že tu!

Vsem,
ki so širom sveta z nami
v našem nenehnem boju za
BOGA — NAROD — DOMOVINO
ter bratom in sestram,
ki še ječijo v rdeči sužnosti,
naj novorojeni Človek-Bog
z blagoslovom božiča
nakloni toliko zdravja, sil in dobre volje,
da bi preko naše vztrajnosti v združenih naporih
ново leto 1974
pomenilo tudi nov velik korak bliže k
s v o b o d i
želijo
Zveza, društva in glasilo TABOR

SPOMINSKI TABOR

TORONTO, Ont. — Slovenski tabor, ki je bil posvečen spominu po komunističnih partizanih pokončanim in pobitim žrtvam GRČARIC in TUIK-JAKA v jeseni 1943, se je vršil, kot je bilo najavljeno 2. sept. t. l. na Slovenskem letovišču v Boltonu, Ont. Kanada.

Dopoldne je bila brana sv. maša za vse žive in mrtve Slovence. Maše in molitev se je zbrano udeležilo lepo število rojakov, tako domačinov iz Toronta in okolice, kakor tudi dosti gostov iz Clevelanda, Hamiltona, Rochestra in drugod. Sv. mašo sta skupaj darovala gospoda Serec iz Brestanice (Rajhenburg) in domači kaplan Jeretina. Škoda le, da je bila sv. maša najavljena šele v oznanilu dne 2. sept. 1973, tako da veliko rojakov sploh ni vedelo, da se bo maša darovala za te junake. Tudi sama prireditve je bila najavljena prepozno. Kje je vzrok, na tem mestu ne mislimo razpravljati, zabeležimo le dejstva.

Drugi del TABORA se je začel nekaj minut po 2. uri z dviganjem zastav in pozdravom. Bivši sobojevniki so prinesli venec lepih slovenskih nageljnov in prižgali žaro, ki je gorela ves čas prireditve, Bogu in Mariji v slavo ter junakom v spomin. Goste je iskreno pozdravil g. Stane Pleško. Nato je g. F. Torkar prebral odlomek iz zgodovine Turjaka in omenil da je bil sošolec zadnjega Turjačana Herberta v škofovih zavodih. G. B. Potočnik je dovršeno recitiral odlomek iz knjige Turjak, odlomek o zadnjih urah borbe in predaje. Legionarji, domobranci — pesem so zaigrali na harmoniko mladi mojstri orkestra „Planinci“. Sledil je kratek, zelo stvaren govor g. Franceta Gruma, ki je napravil na poslušalce najlepši vtis. Ob njegovih jasnih besedah smo videli, kam pripelje nesloga, častihlepnost, oblastiželnost. Sledilo je nekaj narodnih pesmi, ki so jih z občutkom zapeli pevci cerkvenega pevskega zbora Marije Pomagaj in sicer pod vodstvom g. Klemenčiča. V devetih točki so nastopili clevelandski recitatorji v Jakopičevi pesnitvi Turjaškimi junakom. Sodelovali so: gđc. R. Dolinar in M. Hočevnar ter gg. M. Dolinar in I. Hauptman. Nato smo poslušali „Sonete o izseljencih“ in „Nekoč bo lepo...“ pesmi našega mojstra Balantiča v precizni izvedbi g. V. Čekute. Proslavo smo zaključili ob spremljavi orkestra s prelepo pesmijo: „Oče, mati, bratje in sestre...“

Vse točke je prav s pesniškim besedilom povezoval Stane Pleško, ki kot predsednik krajevnega društva SPB-TABOR zasluži za svoje delo pri organiziranju proslave vse naše prinžanje. Navzoči so pazljivo sledili vsaki rečki sporeda in to kljub izredno soparnemu dnevu — k sreči ob lepi Ma-

rijni kapelici ni bilo prevroče in je prav, da se je proslava vršila na tem prijetnem prostoru. Nehote se mi zastavi vprašanje: Koliko jih je bilo istočasno na Letovišču, ki za vse, kar je duhovno, idejno in „preteklo“ (to ne vključuje balincanje, pijače in kopanja) ne žrtvujejo ne centa ne časa. Prav bi bilo, da bi bili prisotni tudi (ali vsaj) zastopniki druge istoidejne organizacije, ker na takih prireditvah, kjer je vse dostojno in posvečeno — če boste res le spominu in ljubezni za iste nosilce svetlih idealov; ni prostora za narejeno pobarvanost. Vse naše modrovanje in krščanstvo je sila ozko, če še k maši in podobnim ne moremo priti na isti prostor.

Vsi navzoči so bili s programom in izvedbo zadovoljni. Res je, da bi turjaški junaki in junaki Grčarić zaslužili vse drugačno proslavo, večjo in iskrenejše priznanje in zahvalo vseh, prav vseh! Naj jim bo to, kar je bilo narejenega — s težavami in ovirami — vseeno podarjeno v hvaležno priznanje in večni spomin.

Naj omenim še, da je imela slovenska skupnost v Torontu in Ontariju sv. mašo v spomin tem žrtvam in sicer na romarskem kraju v Midlandu dne 9. t. m. Nikjer pa nisem mogel zaslediti, da bi ena ali druga organizacija naročila mašo v iste namene v Clevelandu!

M. J.

Oktober 1973

V smislu sklepov in razprav 17. občnega zbora ZDSPB TABOR, pošilja Glavni odbor vsem krajevnim odborom, poverjeništvom in članstvu, sledeča

NAVODILA:

1) V vseh uradnih objavah, dopisih, člankih etc., naj se VSELEJ uporablja polno, uradno ime organizacije, to je

DSPB TABOR, odnosno
ZDSPB TABOR.

Izraz „TABOR“, naj se v uradnih in javnih objavah nanaša samo na GLASILO organizacije, medtem, ko se v zasebnih in meddruštvenih dopisih ali razgovorih, lahko uporablja tudi kadar je mišljena bodisi Zveza, bodisi neko krajevno društvo.

TO VELJA ŠE POSEBEJ ZA VSE OBJAVE ALI ČLANKE V ČASOPISIH!

2) V zadnjih letih je stalen kamen spodtike vprašanje, ali naj se članstvo naše organizacije udeležuje prireditev raznih kulturnih skupin, ki prihajajo iz domovine.

ZDSPB TABOR v smislu pravil NIMA pravice komurkoli prepovedovati udeležbo na kakršnikoli prireditvi.

Toda pri tem je treba opozoriti na sledeča dejstva:

a) VSAK nastop kakršnekoli skupine iz domovine je po svojem končnem namenu propagandnega značaja in koristi sedanjemu režimu;

b) ob vsakem takem nastopu je nevarnost incidentov, kot je bil to primer ob gostovanju Henčkove skupine, ko je bila odstranjena z odra slovenska narodna zastava;

c) VSAK tak nastop je torej s staljšča naše organizacije NEGATIVEN.

Zato pozivamo vse člane, da se pred obiskom take predstave ravna jo po svoji vesti. V slučaju kakršnegakoli incidenta ali politično nesprejemljivega razvoja (na pr. če se ponovi incident z zastavo), PRIČAKUJEMO, da bo vsak član naše organizacije, ki bi bil navzoč, na miren in dostojen način odšel iz dvorane.

Glasni, nedostojni ali celo fizični protesti lahko samo škodujejo, so pa po svoji naravi tudi NELOGIČNI, ker se mora vsakdo že PRED udeležbo na taki prireditvi zavedati možnosti, ki so navedene pod točkama a) in b).

3) Isto velja v pogledu obiskov v domovini.

ZDSPB TABOR nima pravice komurkoli prepovedati obisk domovine, zlasti še, če gre za primere bolezní ali smrti staršev ali sorodnikov.

ZDSPB TABOR pa IMA PRAVICO pričakovati, da se bo vsak član organizacije med svojim obiskom zadržal dostojanstveno, kot je primerno za človeka, ki je ideološki nasprotnik sedanjega režima.

ZDSPB TABOR ne pričakuje, da bodo njeni člani med bivanjem v domovini vršili propagando, ZAHTEVA IN PRIČAKUJE pa, da noben njen član med obiskom v domovini ne bo tajil svoje preteklosti ali celo klečepalil pred domačimi oblastniki.

4) Poslano v vednost in upoštevanje.

Glavni odbor
ZDSPB TABOR

TRIDESETA OBLETNICA GRČARIC IN TURJAKA TER USTANOVI TVE SLOVENSKE DOMOBRANSKE VOJSKE.

Dne 28. oktobra 1973. je imelo DSPB Tabor — Argentina celodnevno spominsko proslavo v Slovenskem zavetišču škofa Dr. Gr. Rožmana.

Ob 11. uri je bila sv. maša, ki jo je daroval rev. Jože Škrbec za vse pokojne in žive borce.

Po končani sv. maši je otvoril in vodil spominsko proslavo starešina Ivan Korošec. Slavnostni govornik je bil Dr. Stanko Kociper, čigar govor v celoti objavljamo. Pri izvedbi programa je sodeloval tudi moški pevski zbor iz San Martina pod vodstvom g. Slavka Rupnika, ter soborec Jože Štefanič, ki je recitiral pesnitev „Domobranski marš opolnoči“ pesnika Branka Rebozova.

Po končani proslavi je bilo skupno kosilo „asado“. Udeležba je bila zadovoljiva. Iz obrazov prisotnih je bilo opaziti dobro razpoloženje kakor tudi zadovoljstvo o dobro napredujoči stavbi zavetišča.

VSEH MRTVIH DAN:

Na tisto tiho domovanje, kjer mnogi spe nevzdravno spanje; tja bodo na Vernih duš dan in v mesecu novembru pohitele naše misli. Ustavile se bodo tam daleč na skromnem vaškem pokopališču, kjer morda počivajo naši starši. Naš duh se bo ozrl po izravnani zemlji, kjer so nekoč bile gomile naših padlih, ki so jih tolovaji onečastili. Naša misel bo morda pohitela na Orlov vrh nad Ljubljano, kjer ni več križev, ki bi pričali, da tam počivajo *SLOVENSKI JUNAKI*. . . Tudi v Kočevske gozdove bodo šle naše misli in v Teharsko hosto ter v druge samotne kraje, kjer trohne ostanki svobodnih sinov našega naroda.

Smrtna kosa je neusmiljeno zarezala v zadnjih letih tudi med vrste našega članstva. Število onih, ki so odšli v Večnost narašča iz leta v leto. Tudi teh se bomo spomnili; v tihi molitvi se bomo oddolžili onim, ki so mnogo storili za rast in korist naše organizacije, Jenka, Novaka, Vidmarja in mnogih drugih, ki so sredi dela omahnili, ker je tako odločila previdnost Vsemogočnega. Ko bomo molili za blagor njihovih duš, se obrnimo na Vsemogočnega tudi z molitvijo za nas same, da bi ostali močni, požrtvovalni in voljni dajati del samega sebe za Boga, narod in domovino.

Letošnji november naj bo mesec naše duhovne poglobitve, mesec v katerem se bomo poglobili sami vase, mesec sklepov, da bomo v bodoče storili, kar je v naši moči v dobrobit organizacije, bližnjega in slovenske stvari na splošno. Iz globlin naših duš priključimo tiste vrednote, ki so nam bile dane od naših vzgojiteljev — staršev v naših deških letih. Zajemimo nauke preteklosti in iz teh naukov črpajmo moč za bodoče težke dni, ki so pred nami vsemi.

Bog Vas živi!

XVII. redni občni zbor ZDSPB Tabor

POROČILO PREDSEDNIKA ZDSPB TABOR

Vsem udeležencem še enkrat iskren pozdrav!

Občni zbor je najvišja ustanova naše organizacije, zato pozivam vse delegate, da pri vseh točkah dnevnega reda aktivno posegajo v debato ter občnemu zboru sporočajo želje, potrebe ali pritožbe društev, ki jih zastopajo.

Če so bile storjene napake, je prav, da o tem govorimo, kajti le zdrava, objektivna debata in konstruktivna kritika nam bo zagotovila bodoče uspehe.

Iz poročil odbornikov je razvidno, kako je organizacija delovala v pretekli poslovni dobi. Uspehe sodite sami in stavite vprašanja, kjerkoli je kakšna nejasnost. Delovanje organizacije je odprta knjiha vsem članom, ki morajo biti poučeni o njenem delu, uspehih in neuspehih.

Rad bi se dotaknil nekaj načelnih vprašanj, ki se nanašajo na naš tisk in zgodovino, na notranjo poživitev organizacije in pa na naše odnose do drugih organizacij v emigraciji.

Tisk in zgodovina sta bistveni del našega dela. Vendar pri tem delamo manj, kot bi morali. Vsi radi kritiziramo vsebino našega glasila, ne dajemo pa nobenih načrtov ali nasvetov, kako bi se izboljšala. Lahko je namreč kritizirati, toda kritika — četudi je dostikrat potrebna in upravičena — je nesmiselna, ako ne mislimo istočasno tudi svetovati in nekaj prispevati za izboljšanje.

Pritožujemo se, da „Tabor“ prihaja kasno; nikdar pa ne pomislimo na težave, ki jih je treba premagati, predno sploh izide. Podprimo torej naš list — moralno in materialno — pa bo tak, kot si ga želimo! Poskrbeti je dalje treba, da članki, ki ne spadajo v naše glasilo, ne najdejo prostora na njegovih straneh.

Obdelati je treba poleg Matice mrtvih tudi zgodovino naše borbe. S ljudje, ki so pripravljene delati na tem področju. Podprimo jih pri tem, ker bo šlo sicer v pozabo junaštvo naših padlih in pomorjenih soborcev.

Staramo se in čuti se, da smo postali otopeli, kar je seveda naravni proces življenja. Toda v naši organizaciji bi ne smelo biti otopelosti, ker temelji na žrtvah naših junakov. Njim v spomin in nam v ponos bi morali storiti vse, da ostanemo tesno povezani med seboj. Tega prijateljskega povezovanja nam ne more nihče braniti.

Pokažimo torej več navdušenja za organizacijsko delo. Prinesimo v organizacijo novih, sodobnih idej, da bomo v razmerah, v katerih živimo, mogli nadaljevati boj, ki smo ga pričeli pred 30 leti.

Naš odnos do drugih organizacij se ni spremenil. Nobeni ne odrekamo razlogov za obstoj. Nobeni ne diktiramo, kje in kako naj se udeležuje. Toda iste pravice zahtevamo za svojo organizacijo.

Kljub temu našemu stališču pa nam nekateri še vedno očitaio vse mogoče in nemogoče. Pri tem bi rad poudaril to-le dejstvo: organizacija protikomunističnih borcev, v smislu originalne zamisli, je SAMO ENA in to je Zveza Društev Slovenskih Protikomunističnih Borcev — TABOR. Tu je večina borcev in somišljenikov, ki so ohranili v svojih srcih tiste ideale, za katere so nekoč ramo ob rami stopali v boj s padlimi soborci, za slovenski narod in njegovo svobodo.

ZDSPB TABOR je edina povsem neodvisna slovenska organizacija in vedijo jo borci. V njenih vrstah so vsi prvi organizatorji protikomunistične borčevske organizacije, ki še danes nadaljujejo z delom, kot smo si ga načrtali ob svoji ustanovitvi pred 17 leti. Dveh borčevskih organizacij NI. Poglejte samo na publikacije, ki so izšle, da o drugem ne govorimo.

To so moje glavne misli ob današnjem občnem zboru. Z vašim sodelovanjem bo uspešen in organizacija bo mogla nadaljevati svoje delo.

Dragi soborci! Bodimo eno, držimo skupaj, stopajmo na delo za svetinjce, za katere so tisoči naših najboljših bili mučeni in poklani.

Pred zaključkom bi se rad spomnil treh dogodkov iz naše preteklosti, katerih obletnico obhajamo v teh dneh: Pokola slovenskih četnikov v Grča-

ricah in legionarjev na Turjaku. Njihova žrtev mora še vnaprej svetiti v naših srcih in nam dajati oporo za bodoče delo.

Smrt generala Rupnika, ustanovitelja Slovenskega domobranstva. Spomnimo se ga kot dobrega očeta, poštenega Slovenca in bodimo hvaležni Bogu, da nam je dal moža, ki je zmozel organizirati Slovensko domobranstvo v zaščito slovenskega življa.

In slednjič: tridesetletnico ustanovitve Slovenskega domobranstva, ki bo prišla ob koncu tega meseca. Veliko gorja in bolečin je bilo prihranjenih našim ljudem zaradi požrtvovalne borbe Slovenskih Domobrancev, ki so slednjič svojo ljubezen do naroda in domovine potrdili z lastno krvjo.

Slava jim in nikoli jih ne pozabimo!

Bog — Narod — Domovina!
Milan Zajec, predsednik.

TAJNIŠKO POROČILO

Dragi soborci:

Najprej se moramo v imenu glavnega odbora lepo zahvaliti našim kanadskim članom, ki so omogočili naše gostovanje v svobodni Kanadi, kjer nam je dana možnost, da na svoboden in demokratičen način uredimo nekatere naše probleme, pregledamo preteklo leto poslovanja in napravimo načrte za bodoče leto. Ni to vedno lahka stvar, vendar v duhu medsebojnega razumevanja, v pravilnem presojanju položaja, naj bo ta občni zbor najboljši, ki smo jih dosedaj imeli. Vsako leto se vsak od nas nauči kaj novega na teh občnih zborih, zato upam, da naše želje niso brez resnične podlage.

Dopisovanje med glavnim odborom in nekaterimi društvi se je poživilo do neke mere, kar je razveseljivega značaja. Vsekakor pa je treba omeniti, da je bilo dopisovanje z Argentino zelo redno. Sejni zapisnik glavnega odbora se trenutno pošilja na 15 naslovov, ker upamo, da se bo na ta način čim bolj utrdila vez med glavnim odborom in članstvom — namreč potom formalnih in neformalnih sestankov posameznih društev. Sejni zapisniki glavnega odbora so namenjeni vsemu članstvu in upamo, da so posredovani na takih sestankih. V naših sejnih zapisnikih smo vedno skušali objaviti glavne točke sej, kakor tudi nekatere druge zanimivosti. Zbrani člani na občnem zboru nam lahko danes povedo, kaj je še pomanjkljivega v naših zapisnikih, povedo pa nam lahko tudi, kaj je dobrega.

Glavni odbor je poslal več resolucij na nekatera pristojna mesta, glede položaja na Koroškem. Prejel je tudi prav lepe odgovore. Prepričani smo, da vsaka taka stvar pomaga pri borbi naroda za svoj svoboden obstanek. Obenem pa vsaka taka akcija utrjuje našo organizacijo v svobodnem stališču, katerega moramo zastopati.

Veliko smo skozi vse leto apelirali za nadaljevanje pošiljanja informacij glede Matice mrtvih. To delo še zdaleka ni končano, čeprav je led prebit. Dobili smo nekaj novega materiala, vendar ga rabimo še veliko več. Imamo

še dobro leto in pol časa, ko bo izšel dodatek k Beli knjigi. Zato se naš termin za to delo krajša in prosimo vse navzoče, če morejo pomagati z več informacijami.

Glede Revije Tabor so še vedno problemi, in glavni odbor še ni prišel do kake uspešne rešitve, namreč kako izboljšati dostavljanje revije. Seveda pa smo istočasno hvaležni konzorciju v Argentini za vse napore, ki jih doprinašajo pri delu Revije Tabor. Vsak konkreten predlog bi bil zaželen.

Tekom leta je bila razmnožena in odposlana posameznim društvom razširjena in razčlenjena misel o modernizaciji. Zelo važna postavka v delovanju našega Tabora. Morda bi bila prilika na današnjem občnem zboru, da slišimo o kakih komentarjih tega študija, seveda če bo dopuščal čas.

Glede predlogov nekaterih evropskih državnikov, naj bi bil Tito predlagan za Nobelovo mirovno nagrado je glavni odbor odposlal protestno pismo in nekaj materiala na Norveški parlament (tam se odloča o mirovni nagradi), in pa tudi na Kabinet Luxemburga (kjer je bilo za to glavno gibanje). Ne od enega, ne od drugega nismo prejeli odgovorov. Upajmo pa, da nekoliko taka protestna pisma zaležejo, ker Tito mirovne nagrade ni dobil.

Zdi se nam, da se je delo v organizaciji poenostavilo, imamo bolj izurjene moči, rabimo pa danes več javne podpore v svobodnem svetu. Zapomni mo si, da je svobodni svet naš, in to je veliko, kar imamo. Naše glavno delo danes je povečanje vpliva zlasti v slovenski javnosti.

IZ POROČILA socijalnega referata ZDSPB — TABOR.

Dohodki:

Prebitek poslovnega leta 1971—1972	1968.11 USA dol.
Dohodki v poslovnem letu 1972—1973	1668.36
SKUPAJ	<u>3636.47. USA dol.</u>

Izdatki:

Izdatki v poslovnem letu 1972—1973	1242.38 USA dol.
--	------------------

Prebitek:

Današnje stanje socijalnega sklada	2394.09 USA dol.
--	------------------

IZ POROČILA BLAGAJNIKA

Stanje blagajne od lanskega leta:	\$625.84
Stanje blagajne ob zaključku:	\$774.62

POROČILO KONZORCIJA TABORA ZA OBČ. ZBOR ZDSPB TABOR.

Letos zaključuje naše društveno glasilo „Tabor“ deseto leto. Kdor malo pozna delo okrog tiskanja, ve, da je za to delo potrebnih veliko žrtev in časa in da nas pri tem delu spremljajo številni vidni in nevidni problemi.

Letošnji „Tabor“ je posvečen predvsem 30 letnici padca Grčaric in

Turjaka kakor tudi 30 letnici padca Grahovega, smrti domobranskega pesnika Balantiča in 30 letnici ustanovitve Slovenskega domobranstva. Na žalost smo prejeli bore malo člankov, ki bi se nanašali na te obletnice.

Zadnje čase primanjkuje člankov, posebno dopisnikov iz Severne Amerike in se večkrat dogodi, da gre radi tega Tabor z zamudo v tisk.

Inflacija (dviganje cen) pri tisku, poštnini itd. je na dnevnem redu. Z letošnjim januarjem se je tisk podražil za 49% in z julijem še za 15%, prav tako se je podražila poština od 50 — 100%. Trenutno finančno stanje pri glasilu „Tabor“ je, da dolgujemo za številke 7 Tabora v tiskarni okrog 30 dol. ter vsa številke 8, kar je okrog 240 dolarjev. Izgledi za letni obračun 1973 niso najboljši. Ob zaključku letnika bo konzorcij glasila sklepal o višini letne naročnine, o straneh posameznih številok, kakor tudi o višini naklade.

S tem kratkim poročilom Vas prosim vse, da vsak od nas prinese svoj del k našemu skupnemu delu, da bomo tako še več let opravljali našo misijo, ki so jo nam izročili naši pokojni bratje.

V imenu konzorcija glasila „Tabor“ pošiljam soborcem na obč. zboru ZDSPB Tabor v Toronto pristrčne bratske borčevske pozdrave z željo, da bi bilo naše bodoče sodelovanje v bratskem duhu in mu želim veliko uspeha.

Ing. Anton Matičič

POROČILO TISKOVNEGA REFERENTA

Od preteklega občnega zbora sem prejel od raznih dopisnikov in sodelavcev 17 dopisov, ki sem jih takoj odposlal uredništvu v Argentino. Izreči moram iskreno zahvalo vsem, ki so dopisovali v naše glasilo, da je moglo redno izhajati. Še vedno žrtvujejo naši člani v Argentini največ svojega časa in dela, da je revija tako zanimiva in dobro urejevana.

Opaža pa se, da smo „amerikanski“ dopisniki postali bolj redki. Upam, da se bo v novem letu in pod novim tiskovnim referentom tudi to izboljšalo.

Vsem, ki so se trudili, da je naše glasilo redno izhajalo, vidnim in nevidnim delavcem, moja osebna in enako odborova zahvala!

Marjan Jakopič

Tiskovni referent ZSPB—Tabor.

POROČILO ZGODOVINSKEGA ODSEKA

Sekcija za „Matico mrtvih“.

Delo za zbiranje podatkov o Matici mrtvih se nadaljuje brez prestanka. Dobili smo podrobne podatke za občine Begunje, Logatec in Žiri. Poleg tega pa so bili sistematično pregledani vsi naši in komunistični viri, pri čemer je bilo spet odkritih mnogo imen.

Izdelana je bila tudi abecedna kartoteka vseh, v Beli knjigi objavljenih imen. Na ta način so bile izločene vse dvojne vknjižbe in omogočena je takoj-

šnja kontrola, ali je neko novo predloženo ime v resnici novo, ali pa je že vpisano v Beli knjigi.

Odsek bo pripravil Dopolnilo Bele knjige, ki bo predvidoma izšlo junija 1975, ob 30-letnici Vetrinjske tragedije. Vsebovalo bo popravke podatkov v Beli knjigi in vsa na novo zbrana imena.

Odsek poziva vse članstvo, da mu pomaga pri tem delu, ker je jasno, da je še na stotine imen neregistriranih. Pri navajanju podatkov, navedite ime in priimek, rojstni kraj, vsaj leto smrti, če gre za padlega ali umorjenega. Odnosno navedite, da je bil vrnjen iz Vetrinja.

Odsek izreka zahvalo vsem, ki so mu doslej kakorkoli priskočili na pomoč in pričakuje, da bo tudi v bodoče deležen potrebne pomoči, dokler ne bo delo zaključeno.

Zgodovinski odsek:
Toronto, September, 1, 1973.

ZAKLJUČNI SKLEP

Poročilo nadzornega odbora Zveze D. S. P. B. Tabor.

Nadzorni odbor pregleda knjige Zvezinega blagajnika, pregledajo se knjige in obračuni Zvezinega Referenta za tisk in članarino, isto tako se pregledajo knjige, spiski in zaključki Socijalnega Referenta. Nadzorni odbor dobi pri pregledu teh knjig vse v najlepšem redu.

Ob tem času se Nadzorni odbor najlepše zahvaluje g. g. Ivanu Hočevarju blagajniku, Rudiju Lekšanu, poslovnemu Referentu za tiskovine in članarino in Branku Pogačniku, Socialnemu Referentu, za njihov trud in delo pri organizaciji Tabor.

člani nadzornega odbora,
Filip Oreh,
France Dejak,

ZAKLJUČNI SKLEP

Prva sobota in nedelja v juniju naj se proglasita za Spominska dneva, v trajno počastitev vetrinjskih žrtev.

Komunisti pravijo: kjer je potreba, tudi lažite, lažite, lažite: Nekaj bo ostalo! In so uspeli dolga leta varati svetovno javno mnenje. — Sedaj pozivamo mi: Govorite resnico, resnico, resnico o komunističnih zločinih! Brez zapadne skromnosti, pogumno in vztrajno, povsod, v vsaki družbi, v vseh okoliščinah, v uradu, v delavnici, v šoli, na univerzi, na cesti! Do popolne osvoboditve zasužnjene domovine!

Domobranski marš – opolnoči

Vsako noč opolnoči
pridejo iz večnosti,
kot bi zatulili viharji,
zabučali morski vali
in privriskajo mi skoz oči
in bi znenada iz temin
zbori tisočeri zakričali.

Pa niso strela ne viharji,
tudi niso morski vali,
to so fantje, ki pojó
smrtno si koračnico,
to so ljubljenci življenja,
ki so pomorjeni pali.

Zrak zadiše v divjem klanju,
srce mi počí kot granata,
in zagori mi yprsih kot grmaða,
kar prikorakajo mi skoz srce
in privriskajo mi skoz oči
v nedoumljivem maščevanju.

Njihov marš je smrtni mir,
ki ga morilci slišijo v gozdovih,
in njih koračnica je grobni molk,
ki grohota se v kraških breznih,
v morilcev neutišljivi vesti
in v bolečinah se krivečih poljih.

Vidim vsakega posamič,
štejem jih in ni jih konca,
čeprav so nagi in krvavi,
vsi od ognjev zvezd gorijo,
in po sinjini vsi dišijo
in vsi so zlati še od sonca.

Vsako noč tako dospejo,
smrtne marše sluh začuje,
vsako noč tu v meni umrejo,
v duši vsako noč zarjuje,
kot bi žvižgal, tulil veter,
ki le blaznost prerokuje.

Kaj z menoj je? Kaj je v meni?
Jaz sem sam en velik grob,
ležijo v meni pokopani
vsi v zmagi podlo izdani,
vsi v bratomoru ubiti,
vsi v zlobi pokončani...

„Tabor“ ni samo živa vez med združenimi slovenskimi protikomunisti, ampak je tudi v vsej zgodovini tiskane slovenske besede prvi in obenem najcenejši tečaj svobodnega demokratskega sožitja in razpravljanja; saj še vedno stane manj kot zavojček najcenejših cigaret. — Prosimo, da se tega zavedate in redno ter pravočasno poravnate naročnino. — Hvala!

MIHA MARIJAN VIR: PRAVI OBRAZ OSVOBODILNE FRONTE.

III. Zvezek: Delo partije takoj po vojski

Za tisk pripravil, izdal in založil dr. Filip Žakelj. Tiskala „Imprenta Dorrego“. Buenos Aires, 1972. — Str. 360.

Z vsemi odlikami, ki smo jih podčrtali v naših poročilih o I. in II. zvezku Virovega Pravega obraza Osvobodilne fronte, leži pred nami zadnji, III. zvezek tega nedvomno najbolj krepkega obračuna s hlapci stalinistične svetovne zarote na naši zemlji za časa minule vojne.

Z rekopilacijo dejstev, kakor jih tako sistematično nakopičenih doslej še nismo zasledili v nobeni publikaciji, ki se peča z našimi problemi za časa komunističnega prevratništva prav pod sovražno okupacijo, je Miha Marijan Vir odločno oskubil zločinskega rdečega pava in s tem povzdignil lik v Vetriju žrtvovanih junakov.

Škoda samo, da je tudi v tem zvezku dokončno zamudil priložnost, na katero smo opozorili v našem razmišljanju ob II. zvezku, in teh junakov ni zadostno prikazal pri njihovem boju za ohranitev bistvenih vrednot slovenskega naroda. Tako ostane v vtisu bralca pač strahotno negativna podoba lažnjive komunistične „osvobodilne fronte“, kar se je piscu posrečilo kot nikomur doslej, nekako v zraku pa obstane pravi obraz njenega antipoda v podobi slovenskega domobranstva, ki bi spričo okrvavljenega komunističnega spačka dal šele pravo vrednost piščevim naravnost himničnim sentencam, kot npr.: „Prihaja čas, ko nam bodo drugi narodi zavidali, da smo po 1200 letih bili zmožni postaviti na noge v tako tragičnih okoliščinah tako čudovito vojsko“ (str. 105) in: „Prihaja čas, ko bo slovensko ljudstvo proglasilo domobransko vojsko, poklano od krvavordeče zvezde komunistične partije, za svoji najvišji narodni zaklad“ (str. 108).

Kolikor nas je še ostalo prič domobranske dobe, vemo, da so te Virove himne več kot upravičene. Toda knjiga ni pisana za nas. Sam jo je namenil mladini in s tem bodočim rodovom. Ti pa bodo Virove himne sprejemali ali zavračali samo zaradi ogabnega pravega obraza komunistične „osvobodilne fronte“, ki ga je pisec tako mojstrsko razkrinkal, ne bodo pa iz knjige v zadostni meri zvedeli, kaj so domobranci proti tej negativni mednarodni zveri storili pozitivnega za slovenski narod.

Naniza nam sicer vrsto sijajnih primerov njihovega mučeništva in umiranja, zelo nepopolen pa je prikaz njih dejstvenosti, ki je šla od *ideologije novega Slovenca* preko kulturnega, družbenega in narodno-političnega področja na bojno polje zmagovitega oboroženega obračuna z zločinskim poja-

vom svetovne komunistične zarote na naših tleh. Še kar zadovoljivo objektivno se zadrži ob Vetrinju, popolnoma pa je prezrl orjaške uspehe slovenskih domobrancev pred tistimi nesrečnimi majskimi dnevi leta 1945, s čemer šele bi postala za mladino in za zanamce zares razumljiva vsa tista tragedija rodu, ki je v najtežjih časih naše zgodovine izpeljal *našo prvo, resnično vse-narodno revolucijo*. Takšnih primerov pa bi lahko naštel prav toliko, kolikor jih je ohranil za mučeništvo in umiranje.

Zadnji med temi primeri prav gotovo ne bi bil slučaj očeta in ustanovitelja slovenskega domobranstva *gen. Leona Rupnika*, ki je poleg življenja, katerega so takrat sicer izpostavljali in žrtvovali na eni ali drugi fronti vsi Slovenci, vendarle edini, sam izpostavil svoje dobro ime in svojo čast, da bi samo zaradi te izključno njegove žrtve ves slovenski narod lahko imel v domobranski vojski svoj najvišji zaklad, kakor to Vir tako pravično sodi. Pisec pa v vseh treh delih *gen. Leonu Rupniku* pripisuje samo zaslugo, da ima pravico stati na čelu obtožnice v proslulem avgustovskem procesu leta 1946 kot „šef pokrajinske uprave Ljubljanske pokrajine in generalni inšpektor vsega domobranstva“ (str. 156), med tem ko naj bi kot „ustanovitelj slovenskih domobrancev“ sodili nemškega SS-generala Erwina Rösenerja.

Ne glede na težko opravičljivo vrzel, ki jo je pisec zapustil o vrednotenju *gen. Leona Rupnika*, je celó sumljiva njegova podčrtana navedba, da naj bi bil kot ustanovitelj domobranstva sojen nemški general Erwin Rösener; in se samo sprašujemo, iz katerega vira je sicer resen pisec ta nesmisel pobral? Ena stvar je namreč, če tudi komunistična obtožnica iz leta 1946 ko se je režim kajpak na vse kriplje potrudil, da bi nas oblatil, ne more več kot trditi, da je *gen. Rösener* kot vrhovni poveljnik področja „na pobudo in prizadevanje soobtoženega *Rupnika* in drugih domačih izdajalcev odredil ustanovitev Slovenskega domobranstva“ — seveda po predhodni rešitvi z vrha — povsem druga pa je, da bi bil *gen. Rösener* ustanovitelj domobranstva. Saj ista obtožnica v obrazložitvi dobesedno pravi: „Obtoženi *Rupnik* ni bil samo šef Pokrajinske uprave in njej podrejene policije, temveč tudi *organizator Slovenskega domobranstva*.“

Če *Vira* očitno izda podzavest, da kljub siceršnemu molku o vlogi *gen. Leona Rupnika* na str. 215 zapiše: „*Rupnikovi domobranci*“ in na str. 216 omeni nekakšne „*Rupnikovce*“, se mu ne zdi, da se mora bralec nujno vprašati, kdo je pravzaprav bil tale skrivnostni *Rupnik*, kakšno vlogo je igral poleg do zadnjih, včasih celó namišljenih in njegovemu liku škodljivih otenkov prikazanega škofa dr. Gregorija Rožmana — in celó drugih, ki bi jih bilo brez škode za namen spisa možno izpustiti —, da je prišel na prvo mesto komunistične obtožnice v procesu, ki je za zgodovino obdržal tudi ime po njem? Ta odgovor — in še nekatere — je *Vir* ostal bralec mučno dolžan.

Zal je tudi *Vir* po mnogo obetajočem prvem, uvodnem zvezku svojega spisa zašel na pot vseh naših piscev, ki vse naše argumente oslanjajo na čezbe o strahotnih krivicah, ki so nam bile prizadejane, nihče pa se ne osloni

na mnogo bolj krepke argumente, kaj smo *pozitivnega* storili spričo negativnega pojava komunistične svetovne zarote pri nas.

Nikdo ne more dvomiti, da so domobranci s svojim mučeništvom in umiranjem dali mogočen zgled vsemu svobodoljubnemu človeštvu; toda prav tako sijajen zgled so mu dali predvsem s svojim bojem, s samo svojo pričujočnostjo v najbolj usodni dobi ne samo slovenske, ampak tudi svetovne zgodovine. Za ta primer, spričo katerega bi postala prava podoba komunistične „osvobodilne fronte“ še vse bolj ostro začrtana, pa je Miha Marijan Vir bralca prikrajšal.

Nekoliko bolj obširno se pobavi na str. 202—203 samo s prvo odločilno domobranksko zmago na Javorovici, pa še to samo v zvezi z razračunavanjem s Podbevškovo zaradi njenih navedb v prosluli knjigi „Sv. Urh“. Po njenih navedbah najbrž tudi vztrajno ponavlja napačni datum te bitke in prikaže potek boja, ki je takšen, da je bliže resnici celó verzija Čorta-Pirkoviča, katero je Tabor dobesedno ponatisnil kot primer komunističnega zgodovinopisja (To je tudi eden izmed krepkih dokazov, koliko je vredna Podbevškove pisarija...)

Prav „Sv. Urh“ zakotne vaške pisunke, ki ga navzlic obligatnemu razpečavanju doma tudi najhujši zagrizenci v svoji intimnosti ne jemljejo resno, pa je očitno postal prava obsedenost za Miha Marijana Vira. Tako njegov, po sijajnem uvodnem prvem zvezku na širokih osnovah zasnovani spis na koncu navzlic krepko uspelem prikazu pravega obraza komunistične partije in njene „osvobodilne fronte“ izzveni v obračun s Podbevškovo in tako po nepotrebem zoži presojo naše medrevolucionarne problematike na raven vaške perspektive okoli D. M. v Polju in Sv. Urha. Tega vtisa ne izboljša tudi dejstvo, da so dogodki v tej perspektivi zares na splošno tipični za prikaz komunistične zločinstvenosti pri nas za časa vojne in neposredno po njej.

Kljub tem pripombam, ki bi jih kajpak bilo mogoče še pomnožiti, pa ostane naša sodba, katero smo brez kolebanja povedali že ob I. in II. zvezku, neizpremenjena: Virov spis je najboljši od vsega, kar je bilo doslej napisanega o pravem obrazu „osvobodilne fronte“. Kar ga pa nad vsemi drugimi spisi še posebej odlikuje, je že omenjena metoda obdelovanja snovi, neustrahovane in utemeljene sodbe, natančno opredeljeno stališče in krepki polemični stil, ki postaja zaradi strokovnega jezikovnega posega *prof. Lojzeta Geržiniča* naravnost leposlovno privlačen. Današnja mladina, ki predvsem v domovini išče odgovora na premnoga vprašanja svoje stvarnosti, bo v tem spisu imela pomemben pripomoček za raziskovanje njenih temeljev in izvorov, pa v posledici tudi jasen kažipot v bodočnost.

Poglavje zase je kajpak delež prireditelja in izdajatelja ob izidu Virovega spisa. Na nekatere stvari smo pokazali že v našem poročilu ob izidu II. zvezka. V pričujočem zvezku pa se je izdajatelj naravnost nrekosil.

Ko je po skoraj dvajsetih letih blatenja gen. Leona Rupnika končno Tabor pričel postavljati stvari na svoja mesta, je bil spričo neovrgljiviti

argumentov na kraju deležen še edino preostalega očitka, da uganja Rupnikov osebni kult.

Ze smo poudarili — in se nikdar ne bomo utrudili podčrtavati in predstavljati na svetilnik mogočni in žarko blesteči lik vrhovnega čuvarja krščanskih idejnih osnov našega protikomunističnega boja — škofa-vidca *dr. Gregorija Rožmana*. Toda, kar je storil izdajatelj Virovega spisa, presega vse mere v doslejšnji slovenski literaturi, ampak menda kar v svetovni publicistiki vseh idejnih izvorov. Ze v II., predvsem pa v tem III. zvezku je poleg vrste drugih, skupinskih slik zapovrstno objavil menda kar vse obstoječe portrete velikega škofa, ki bi zaradi tolikšne količine utrujali celo v monografiji o njem; kaj šele v spisu o tematiki, kakršna je Virova. Nekaterih tekstov pod njimi je bolje ne omenjati.

Pri tej vsiljivi neselektivnosti na eni strani, pa je očeta in ustanovitelja slovenskega domobranstva, ki je v Virovem spisu vendar poglavitni protiigralec komunistične „osvobodilne fronte“, na str. 23 odpravil s sledečim besedilom pod sliko: „Leon Rupnik, general, inšpektor slovenskega domobranstva, obsojen na smrt po posebnem sodišču in 5. septembra 1946 nasilno ustreljen po komunistih.“ To je vse!

Zato pa ni štedil s prostorom, ko je vse drugače ovekovečil sebe v besedilih pod celo vrsto slik, kjer ga vidimo posebej omenjenega v skupinah ali samega (ob grobu škofa Rožmana kar na dveh zapovrstnih — na str. 285 in 287), in v katerih oznanja svoje zasluge, ki v veliki meri nimajo nikakšne neposredne zveze z Virovim tekstom. (Koliko je v primeri s tem hribovskih župnikov in kaplanov, ki bi lahko zapisali sebi v čast še vse drugačne zasluge iz časov našega protikomunističnega boja, pa neobazno skromno delujejo med nami in doma — danes mnogi že kot anonimni starčki!) Kai imata opraviti s pričujočo knjigo besedilo in slika izdajateljevega rokovanja s patrom Odilom Hanjškom leta 1966 v Chicagu, objavljena na str. 283?

Takšno šušmarstvo je odličnemu Virovem delu v veliko škodo.

To mu seveda ne krati našega priznanja, da je knjigo opremil z vrsto slik izredne zgodovinske veljave, kot — poleg drugih — npr. fotografije množic, ki so pred komunistično „svobodo“ maja 1945 raiši bežale v negotovo tujino, in motivi z Vetriniskega polja, za kar se je končno vsaj s tega mesta treba javno zahvaliti bivšemu domobranskemu vojnemu poročevalcu, viš. naredniku *Ivanu Pavlovčiču*.

Pike

PRIROČNIK ZA VADITELJE TELESNE VZGOJE

Ob sodelovanju 13 vaditeliev dopolnila in uredila prof. Tine Vivod in Iva Vivod. Opremil arh. Jure Vombergar. Izdala Zedinjena Slovenija, Buenos Aires, 1973. Str. 192.

Ob 25-letnici slovenskega šolstva v Argentini, je Zedinjena Slovenija izdala *Priročnik za vaditelje telesne vzgoje v osnovnih šolah*.

Snov, ki sta jo ob sodelovanju 13 vaditeljev dopolnila in uredila *prof. Tine Vivod* in *Iva Vivod*, je strokovno razdeljena v tri stopnje, ki odgovarjajo starostni dobi otrok.

Ob izčrpnih uporabi slovenske in tuje literature, pa na osnovi praktičnega dela skozi leta, smo tako v zdomstvu dobili strokovno knjigo, ki nam je lahko v čast. Ne bodo je s pridom uporabljali samo naši požrtvovalni vaditelji telesne vzgoje, ampak bo v marsikaterem pogledu odličen pripomoček tudi našim staršem, če se v zadostni meri zavedajo, da je telesna vzgoja del splošne vzgoje otroka; saj ga navaja na disciplino, samostojnost, požrtvovalnost, zdravo ambicijo, tovarištvo, iznajdljivost ter smisel za vesel in zdrav način življenja, kar so nedvomno lastnosti, ki mu bodo pomagale pri poznejšem boju za obstanek in napredek.

Na kar pa je v tej strogo strokovni knjigi treba posebej pokazati, je duh pravilno razumevane ljubezni do naših narodnih dobrin ki je občuten na vseh straneh. Celo dveh tipično domobraskih popevk prireditelji niso pozabili vključiti.

Ker je bila gmotna žrtev za izdajo te knjige gotovo velika, toplo priporočamo, naj jo radi kupujejo predvsem starši; saj bi se naši vaditelji telesne vzgoje sicer lahko zadovoljili kar z nekaj primerki razmnoženine.

Moja rast

(Nadaljevanje.)

II.

Kar smo pisali o „Moji rasti“ do sedaj, je bil le uvod. Sedaj pa bomo spregovorili o vsebini knjige, namreč o osebah in dogodkih, ki se nam zde pomanjkljivo opisani. Ponovno poudarjamo, da bomo pisali „sine ira et studio“ in se bomo ravnali po načelu Jos. Stritarja: „Da se resnica prav spozna, je treba slišati obe plati zvona.“

V tej zvezi dopolnjujemo našo prejšnjo opombo, namreč da je knjiga stala čez dva milijona pesosov, ker se je med tiskanjem podražil papir. Opozoriti je treba čitatelja „Moje rasti“ na zelo važno dejstvo, namreč, da je rav. Dolenc pisal svoje spomine na različnih krajih, v različnih dobah in v različnih okoliščinah. Zaradi tega ni prave vsebinske zaokroženosti, ker je prvih 7 poglavij napisal v partizanski ječi v Novem mestu do 30. avgusta 1946, od 8. do 15. poglavja pa od septembra 1946 do 14. marca 1947, dostavke je napisal leta 1962. Brez dvoma so bila prva poglavja napisana pod težkim psihološkim pritiskom, ker je bila takrat še možna, čeprav ne verjetna, smrtna kazen, kajti partizani so vsa množična ubijanja izvršili že do septembra 1945. Kar je napisal doma v Sopotnici do 14. marca 1947, je nastalo morda

v strahu, da se ne odkrije kakšen nov zločin, kar je bilo pri tedanji sodni praksi vedno možno. Kar pa je napisal po letu 1959 vse do 1962, že lahko trdimo, da je pisal po treznem premisleku, ker mu ni več grozila smrt, a tudi gmotne razmere so bile za Dolenca vsaj znosne. Po tem merilu je treba določati vrednost Dolenčeve „Moje rasti.“

Pazljiv čitatelj bo takoj opazil, da je večina oseb, katere rav. Dolenc omenja v knjigi, prikazana enostransko ali pa vsaj pomanjkljivo. V galeriji njegovih spominov više največkrat le blede sence namesto pravih podob osebnosti, ki so predmet njegovega pisanja. Saj če gre za deklo, hlapca ali slučajnega znanca, je to dopustljivo, če pa gre za osebnosti, ki so v slovenskem javnem življenju igrale važno vlogo, je nujno, da osvetlimo tudi tisto stran, katero je rav. Dolenc prikazal pomanjkljivo. In tista stran je največkrat tragična stran, kakor homo videli v nadaljevanju.

Že pri opisovanju prve javne osebnosti ima Dolenc „smolo“. Na str. 10 pravi:

„Najboli veseli spomini iz moje ljudskošolske dobe so navezani na veroučitelja Erkeria. Bil je po rodu Nемеc iz Kočevja, toda Nemca ni v škofji Loki nikdar kazal v nobenem oziru. Slovenščino je tako dovršeno govoril, da ga nisi mogel ločiti od rojenega Slovenca. V Ljubljanskem slemenišču je bil med slovenskimi tovariši tako priljubljen, da so mu rekli „Slovenec honoris causa“ ali „Ehrenslovene“ (častni Slovenec kakor imamo častne občane). Nikdar ga nisem videl jeznega, nikdar ni bil z učenci surov. V Erkeriu sem gledal duhovnika in človeka po božji volji. Vpliv Erkerieeve osebnosti je bil name tako močan, da že kot otrok in noznejše kot dijak nisem maral verjeti raznih očitkov, ki sem jih slišal ali bral o duhovnikih... Če bi hotel banalno govoriti, bi moral reči, da me je predvsem svetla podoba Erkeria napravila za „klerikalca“. Kar čudil sem se, kako da ni imel Erker podobnega vpliva na vse svoje učence.“

Zakaj ne? Najbrž zato, ker so vsi ostali učenci že podzavestno čutili, da kaplan Erker ni bil tak kakor ga je gledal Dolenc.

Erker je bil imenovan za župnika v Kočevju 1900/1901 po odločitvi grofa Auersperga, ki je imel pravico izbirati župnika. Verjetno, da je šlo do 1918 vse lepo, ker smo bili vsi Slovenci Avstrijci, toda po letu 1918 so se pa stvari zasukale na slabše. Imel sem priložnost, da sem g. dekana osebno poznal v II. in V. razredu gimnazije, ker sem bil kočevski dijak. Ko me je kaplan Pirkovič povabil in (še dva dijaka) v cerkveni pevski zbor, nam je vršilec dolžnosti ravnatelja, katehet Watzel to prepovedal in tudi vstop v župnišče. Ker mi je to naročil moj takratni profesor za prirodopis sedaj že pokojni ravnatelj Ivan Prijatelj, se nisem zanimal za vzrok prepovedi, ker je prav prof. Prijatelj skrbel za moje študije. Pač pa smo dijaki vedeli, da je bil dekan Erker duševni vodja Kočevjarjev in dejanski urednik takratnega lista Kočevjarjev „Gottscheer Bote“, ki še sedaj izhaja v Celoveu

pod imenom „Gottscheer Zeitung, Heimatblatt der Gottscheer“ in z geslom na prvi strani: „Mit der Heimat im Herzen über Land und Meer verbunden“. Najbrž jim je še v srcu Kočevje. Nemški Kočevjarji so bili v bivši Jugoslaviji vedno jeziček na tehtnici pri izvolitvi poslanca za kočevski srez. In to so znali oni z g. dekanom na čelu zelo dobro izkoristiti. Kako daleč je šlo sovražstvo dekana Erkerja do Slovencev, nisem nikdar dognal, ker sem odšel v Ljubljano.

Toda leta 1935 sem šel z ženo in sinom na obisk k župniku Alojziju Strahu, prej kaplanu v Starem trgu, ko sem srečal v Kočevju svojega dobrega prijatelja in sodelavca iz bivših srednješolskih dijaških društev, kaplana g. Skvarčo, ki mi je povedal tole zgodbo.

O veliki noči 1934 je bila slovesna sv. maša. Pred mašo naroči dekan Erker prvemu kaplanu: „Es wird lateinisch gesungen.“ Kaplan g. Skvarča pa odgovori: „Es wird slovenisch gesungen.“ Ko pa pride po berilu na vrsto petje evangelija, potisne dekan Erker kaplanu Skvarči latinsko besedilo, misleč, da bo moral peti evangelij latinsko, ker ga noče po nemško. Toda g. Skvarča kot izvrsten latinec je latinsko besedilo sproti prevajal in pel evangelij po slovensko.

Za ta škandal se je takoj zvedelo po Sloveniji. Prav tako ga je zapisal dr. Kolarič v knjigi o škofu Rožmanu na str. 307.

Da se ne bi morda motil, sem šel v Lujan k prijatelju g. Skvarči, ki mi je tisti dogodek ponovno potrdil.

Čudim se, da rav. Dolenc tega dogodka ne omenja v svoji knjigi, čeprav so zanj vedeli že mnogi Slovenci in danes je dogodek že v slovenski literaturi. Pač pa pravi na str. 11; „Poslednjikrat sem ga obiskal leta 1936 ob njegovi 70-letnici (torej 2 leti po škandalu) tri leta pred njegovo smrtjo (umrl 1939), pa se mi je zdelo, da se najino prijateljstvo v teku 40 let, odkar nisem bil več njegov učenec, ni nič spremenilo.“

Če to dobro premislimo, bomo prišli do zaključka, da je pri nekaterih ljudeh osebno prijateljstvo močnejše kot narodna zavednost.

Dr. Srečko Baraga

(Sledi)

ZA BELEŽNICO

Enostavno pobožna želja...

V dveh zaporednih številkah buenosaireške *Svobodne Slovenije* se je L. P. po njem poznanih virih razpisal o Churchillovi zamisli takoimenovanih „Ljubljanskih vrat“ po kateri naj bi proti koncu minule vojne sile zahodnih zaveznikov vdrlle skozi ljubljansko kotlino v Podonavje preden bi

prišle tja sovjetske armade, zaradi česar bi bila današnja podoba Evrope — in s tem kajpak tudi Slovenije — popolnoma drugačna.

Tu Churchillova zamisel zaradi logičnega nasprotovanja Stalina, pa tudi zaradi drugačnega ocenjevanja strateškega položaja v ameriškem nem stanu, ki mu je načeloval gral. George C. Marshall, ni nikoli postala niti resen načrt in je bila popolnoma zavržena; kakor to L. P. v svojem spisu na podlagi virov jasno dokazuje.

Toda kljub temu, da so naši politiki tudi za samo Churchillovo zamisel zvedeli šele po vojni, pa kljub temu, da L. P. v svojem zaključnem prispevku (Sv. Sloveniji, leto XXXII (26), št. 35; 30. 8. 1973) na vprašanje, zakaj „je ta načrt propadel in ni bil nikoli niti resno vzet v pretres pri vrhovnem glavnem stanu zapadnih vojnih sil“, na podlagi zgodovinskih virov dokazuje in tudi dokaže, zakaj se je to zgodilo, svoje pisanje vendarle korajžno zaključí, da to

„...nesporno, znanstveno dokaže, da slovensko pričakovanje (beri: pričakovanje slovenskih politikov — op. ured. Tabora) prihoda zapadne vojne sile v Slovenijo ni bilo enostavno pobožna želja ali neutemeljen privid“.

Četudi ne bi sami prebrali virov, na katere L. P. oslanja svoje pisanje, četudi ne bi prebrali predvsem knjige Forrest C. Pogue-a „George C. Marshall: Organizer of Victory“ — 3rd. volume, Viking, 1973 — bi prebrali samo prispevek L. P.-a v Svobodni Sloveniji — če seveda razumemo slovenski jezik —, moramo ugotoviti ravno nasprotno; da je L. P. končno *znanstveno dokazal*, da je bilo pričakovanje slovenskih politikov o prihodu zahodnih zaveznikov v Slovenijo — *enostavno pobožna želja in neutemeljen privid*... —

IZ PISEM

Srebrna poroka Jožeta Mestnik in Marije.

Zadnji čas smo obhajali v okrilju slovenske župnije več srebrnih porok. Sedaj sta prišla na vrsto tudi *Jože Mestnik* in njegova žena *Marija roj. Marn.*

Poročila sta se 18. 8. 1948 v Spittalu in odšla v Brazilijo kjer so se jima rodili trije sinovi in ena hči.

Jože se je rodil l. 1921 v Stični v trdni kmetijski družini 6 otrok. Njegov oče je bil župan in je zato moral Jože kot najstarejši sin že v mladosti očeta nadomeščati na kmetiji. Oče je bil zelo umirjen in moder možak in Jože rad pripoveduje kako se je znašel tudi v težkih okoliščinah.

Ko je bila v Stični ustanovljena vaška straža je Jože stopil vanjo. Ob laškem razpadu v zimi 1943—44 je kot partizanski mobiliziranec z nogami ovitimi s cunjami prehodil vsa Belo Krajino, čez Sotlo do Zagreba in si še

radi tega poškodoval noge za vse življenje. Šele na spomlad se mu je posrečilo pobegniti in se pridružiti domobrancem v Ljubljani. V Vetrinju je doživel domobransko vračanje in videl ter doživel vso tragiko tistih dni. Jožetova četa je prišla na vrsto, ko je bila usoda domobrancev že sprejeta na znanje in tako je ostal na Koroškem do odhoda v Brazilijo.

Ko je zvedel, da je v Santo André neki ameriški Slovenec pri podjetju „Firestone“ je stopil k njemu. G. Janez Levar mu je plačal za en mesec stanovanje in mu preskrbel službo električarja pri podjetju. Zaradi bolnih nog je kasneje odšel v Sao Paulo, kjer je ustanovil pletilno podjetje „Planika“. Pri delu mu zvesto pomaga žena Marija. Najstarejši sin Jože bo letos dokončal univerzitetne študije na oddelku za fiziko.

Jože ima rad slovenske knjige, liste in plošče ter ima lepo zbirko diapozitivov o Sloveniji in življenju Slovencev v Sao Paulo, kar rad pokaže pri slovenski maši. Zato so rojaki z veseljem praznovali slovesnost srebrne poroke, ki se je izvršila pri sv. maši za Slovence 9. septembra ob somaševanju treh slovenskih duhovnikov.

Ob tej priliki naj Ti tudi izrečem dragi Jože zahvalo za vso tvojo zvesto delavnost pri naši verski skupnosti tu v Sao Paulo, katere član si od vsega začetka. Prav tako hvala za vso pomoč, ki si jo nudil našemu č. g. župniku Ludviku Ceglarju svojemu rojaku in mladostnemu prijatelju iz Stične pri njegovih dušnopastirskih potih in opravkih tu v Sao Paulu in Brazilu kot šofer, pomočnik in spremljevalec.

Na mnoga leta dragi Jože.

A. J.

Sao Paulo — Brasil

El Bolsón 28. 11. 1973.

Dragi Savo!

Priloženo ti pošiljam giro za \$ 1.570.—, kar razvidiš iz nabiralne pole. V Barilochah sem nabral kar 1.130, moj prispevek 300 in 120 sem dobil za prodano perilo, ki si mi ga poslal. Sem moral prodati vse zelo poceni, ker stara reč se težko proda. No par pesov je le vrglo. V Barilochah so se nekateri kar dobro odrezali, čeprav je šele pred letno sezono. Vseh pa niti obiskati nisem utegnil, mogoče pozneje poleti.

Kako pa gradnja Zavetišča? Bo treba še precej pomoči za to veliko resocialno delo, katerega dovršitev je nujna in ga je treba čimpreje vsaj delno dovršiti.

Vse sodelavce pri odboru za Slovensko Zavetišče lepo pozdravljam in kličem: „Le korajžno naprej!“

Vojteh Budinek

Odbor slovenskega zavetišča se g. Vojtehu Budineku prisrčno zahvaluje za njegovo nabiralno nabirko med Slovenci v Barilochah. Hvala tudi Bariložkim rojakom za razumevanje in želimo, da bi imeli veliko posnemalcev.

VRATA PLANINSKE KOČE TABOR

so vam vedno odprta

V koči je prostora za 20 ljudi z novimi poste ljami in posteljnino. Na razpolago je tudi kuhinja z vso posodo in toplo vodo; a poleg kuhinje je še skupna obednica.

Pričakuje in vabi Vas

VOJTEH BUDINEK

C. C. 19 — El Bolsón

DAROVALI SO:

Za zavetišče:		škrbec rev. Jože (cerkve- na nabirka 28. 10. 1973 v zavetišču)	
Fink Nace	50.—	184.10	
Mehle Franc in Francka ..	100.—	120.—	Prodaja Martín Fierro ..
Hanzelič dr. Rudolf	200.—		Mesto cvetja za pokojnike:
Stanjko — družina	50.—		pok. Gregorčič Jože:
Goršič Marija	10.—		Matičič — družina ..
Zakrajšek Jože	50.—	50.—	pok. mamo:
Beltram Helena	100.—	200.—	Borštnik Maks
Hartman Saša	26.—	50.—	pok. šegolja Stanka:
Prezник Anica	500.—		Hočevar Ivan
Jerman Franc	300.—		pok. Langus Antonijo:
Budinek Vojteh	300.—	50.—	Verbic — družina
Arnšek Ivan	100.—	50.—	Matičič — družina
Fleré Janez	300.—		pok. Ana Zemanek:
Arko dr. Vojko	100.—	50.—	Matičič — družina ...
Arnšek Peter	300.—		Padle in pobite domobran- ce 24. čete:
Razinger Blaž	20.—	300.—	Buda Stane
Geržetič dr.	10.—		pok. Kržič Ludvik:
Omersu Fric	20.—	50.—	škrbec — družina
Prodaja rabljenega perila	120.—	50.—	pok. prof. Pavle Verbie:
N. N. (razni)	312.—		Dr. Baraga — družina ..
Tombola v korist zavetišča			Za tiskovni sklad gl. Tabor:
Ramos Mejía	13.173.75		Vadnjal Ivo
Denarni darovi (raznih) za			N. N., Argentina
tombolo	1.573.—		z.—
			4.—

SLOVENSKO ZAVETIŠČE JE DELO VSE SLOVENSKE EMI-
GRACIJE IN NIHČE NIMA PRAVICE ZASLUG. VSA PRA-
VICA JE PRAVICA REVEŽEV, ZASLUGA PA PRIPADA NA-
ŠIM MRTVIM. SLOVENSKO ZAVETIŠČE JE IZGOVORJENI
KOT POMOČI POTREBNIM SLOVENCEM.

VSEBINA

Fiasco de la reunión de los "no alineados"	305
Polom konference „neopredeljenih“	306
Domobranske vojne akcije (Stane Buda)	307
Pojdimo vase! (Dr. Stanko Kociper)	311
Iz društev	318
Domobranski marš opolnoči (Branko Rebozov)	327
Mnenja in vrenja	328
Za beležnico	334
Iz pisem	335
Darovali so	III

Correo
Argentino
Sucursal
J. L. Suárez
(Bs. As.)

TARIFA REDUCIDA
Concesión Nº 8133

FRANQUEO PAGADO
Concesión Nº 2619